

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS HAJDUMEGYEI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Előfizetési árak:		Vidékre küldve:	
Helyben:	10 kor. — fill.	Egy évre . . . 18 kor. — fill.	— fill.
Egy évre . . . 5	—	Fél évre . . . 8	—
Fél évre . . . 2	50	Negyed évre . . . 4	—
Negyed évre . . . 1	—	Egy óra . . . 1	70
Egy óra . . . 1	—	Egyes szám ára 4 fillér.	—

Főszerkesztő: **BENEDEK JÁNOS.**
 Felelős szerkesztő: **Ij. MÓRICZ PÁL.**
 Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díjak:
 Hat hasábos petit sor 10 fillér. Nagyobb terjedelmű és többször megjelenő hirdetések jutányosan. — Apró hirdetés minden sor 4 fillér.

Élt egy nép . . .

A mikor egy darabokra tépett s vérig kinzott népben olyan erős a fajszeretet, a történelmi öntudat, a hazafiúi hev és a nemzeti érzés, mint a lengyel népben, akkor önkénytelenül is érezzük, hogy mekkora igazság nyilatkozott meg abban a mondásban, amelyet a történelmi hagyomány a haldokló Kosciuszkó szájába adott: Nincs még veszte Lengyelország! — Igazán csodálatos, mily hatalmas a lengyel összetartozandóság érzése. Átleng ez mindent: művészetet, irodalmat, politikát, gazdaságot, hitéletet. Sienkievic hatalmas tehetsége nem ismer más czélt, mint a lengyel nemzeti érdekek szolgálatát, sőt egy lengyel festő gyönyörűségeen szép allegorikus festménye szerint az Isten fia is a bánatos Polóniát vigasztalja, le szállva atyja mellől a földre. Eztlátva egy elnyomott és eltiport nemzetnél, önkénytelenül is azt kérdezzük, hol van mindez nálunk a szabad és önálló nemzetnél? Hol van a magyar Sienkievic? Hol van az igazi magyar képzőművészet? Hol az erős magyar társadalom, amely nemcsak a társadalmi téren, de a gazdaságin is eltud menni egész a bojkottig? E helyett

nemzeti létünk ezeréves alapjait pusztulni és veszni hagyjuk. Ősi és legnemzetibb foglalkozásunkat, a földmívelést, mintha szegyenlettük volna, politikailag most kezdjük számba venni. Népies hagyományainkkal együtt népies iparunkat is veszni hagyjuk. Nemzeti érzésünk elszíntelenedett s legteljebb annyiban nyilvánul, hogy magyarnak vallja magát mindenki, aki érzelmeinkre spekulálva, jó üzletet akar nálunk csinálni. De hol van amaz igazi hazafiság, melyben az ösök hagyományos érzése és a nemzeti mult őszinte és igaz szeretete lüktet?

Ott van mindez valahol Pozenben, hol harmadfél millió lengyel vívja élethalál harcát 50 millió germánnal. Erkölcsi és szellemi téren ujult meg e két faj között Dávid és Góliát ama küzdelme, amelynek ujkori mását a burok és az angolok között láttuk lefolyni a csatatéren. A pózeni lengyelek hősiessége nem kisebb a burokénál, de a németek erőszaka és brutalitása sem az angolokénál. A burok elvesztették a küzdelmet? Vajon a lengyelek is elfogják-e veszteni? Ki tudná megjósolni. A történelmi végzet utjai beláthatlanok. Csak egy bizonyos. Az, hogy a sarkó, amely az erkölcsileg erős és bátor nemzetek sirját jelöli,

együttal fenséges mérföldmutató is az emberiség amaz utján, a melyet sok ezeréves fejlődése alatt megtett. A lengyelek sírfelirata, ha e nemzet végleg elbukik, a dicséret himnusza lesz bizonyára. De vajon a miénk nem lesz-e az, mit Petőfi megjósolt:

Élt egy nép a Tisza táján,
 Századokig lomhán, gyáván!

A kolozsvári kétfejűsasos lobogó.

Kolozsváron tudvalevőleg most avatták föl az ottani hazi ezrednek azt a sárgafekete lobogóját, melyre vonatkozólag Széll Kálmán miniszterelnök június 11-ikén a képviselőházban kijelentette, hogy az azon levő kétfejűsasos czimer nem felel meg a magyar közjogi helyzetnek, sőt azzal határozottan ellenkezik. Kolozsvár város törvényhatósága és egyéb egyesületei azért jelentettek ki előre, hogy hivatalosan nem vesznek részt annak a zászlónak avatási ünnepén, melyet a magyar államra és nemzetre nézve sértőnek tartanak.

Most Kolozsvárról azt írják, hogy ott nagy megütközést keltett, hogy báró Feilitzsch Arthur, Kolozsvár város egyik képviselője, e zászló-kérdés dolgában szembe helyezkedett a nemzettel, a miniszterelnök s Kolozsvár város közönségének véleményével és a lobogó-avatást követő lakomán dicsőítő áldomást

A nyárfa.

Kun-Lapason, a határdomb mellett,
 Valamikor egy nyárfa zöldellett;
 Ez a nyárfa éltem' jöltevéje,
 Hogyne szólna hat dalom föléje?

Nincsen nekem sehol e világon,
 Nem is lesz már egy fűszál sajátom,
 Földi jókból ki vagyok én zárva . . .
 De enyém volt, az enyém e nyárfa.

Mert nem azé a fa, ki ültette,
 Hanem a ki a lelkébe vette,
 Ki megérti azt a bűbájt benne;
 Az én lelkem oly jól megértette.

Nagy messzire látszó koronája
 Egy látásra oda csalt hozzája;
 Egyszer kétszer pihentete alján, —
 Könnyen ment az ismeretség aztán,

Óh oly hamar összebarátkoztunk,
 Óh oly sokszor el-el ábrándoztunk,
 Tudja Isten, miről gondolkozván, —
 Én alatta, ő rám lehajolván.

Összejöttünk kikelet-nyiláskor,
 És elváltunk őszi boruláskor;

És a mikor elváltunk egymástól,
 Álmodoztunk legalább egymásról.

Jó volt nekem ez a fa oáznak
 Közepette az élet kopárnak;
 S jó voltam én e fanak: egyetlen,
 Az egyetlen, a ki őt szerettem.

Nevem' is a derekába véstem,
 Mint szívembe magát ő végképen,
 Soha, soha nem muló irással . . .
 Így töltöttünk éveket egymással.

Amig egyszer, épen derék nyárba',
 Szörin-lában elveszett a nyárfa,
 Hogy ne járjon alá szegény költő,
 Kivágatta a nagyságos bérliő.

Igmándi Miklós.

Amerikai élczlapokból.

O l e s ó n s z a b a d u l t .

Dix: Tegnap ugyancsak nagy szerencsém volt.

Hix: Hogy-hogy?

Dix: Találtam egy pénztárczát, melyben sok értékes papir és ezer dollár kész-

pénz volt. Az öreg Groucherly tárczájának bizonyult és ma reggel viszadtam neki.

Hix: És ő persze fényesen megjutalmazott?

Dix: Nem adott egy centet sem.

Hix: Akkor miben nyilvánult szerencséd?

Dix: Nem számított semmi kamatot a pénzért arra az időre, míg a birtokomban volt.

(New York Telegram.)

N e m a k a r m i n d e n t .

Apa: Biztos benne, hogy el tud tartani egy családot?

Kérő: De kérem, én csak a leányt akarom.

(Judge.)

L e h e t s é g e s .

— Azt mondja, hogy szeret engem, pedig csak két hónap óta ismer.

— Talán éppen ez az oka.

(Judge.)

B é k é r e v á g y o t t .

— Mi mentsége lehet egy férfinak, aki úgy iszik, mint ez a Smith?

mondott a törvénytelen, közjogunkat sértő lobogóra. A kolozsváriak képviselőjük ezen állásfoglalásáról most úgy vélekednek, hogy az nem volna egészen a magyar nemzeti érzelmehez illő, azért népgyűlésen tiltakozni akarnak ellene. Hogy mit mondott Széll Kálmán magyar miniszterelnök és mit báró Feilitzsch Arthur a Széll Kálmán vezérlete alatti szabadelvű párthoz tartozó képviselő, az ellentétek szemmel láthatóvá tétele céljából, a kolozsvári ellenzéki lap ki is szedte a következőket:

A miniszterelnök ezeket mondotta:

Én kijelentem, hogy ez a czimer a mai közjogi helyzetnek, a magyar államjogi államának a dualizmusban és a monarchiában a dualizmusnak nem felel meg. (Általános élénk helyeslés.)

Elismerem és kijelentem, hogy ezen czimernek használata a mai alkotmányos közjogi törvényes helyzettel nem egyezik meg.

Én mint Magyarország miniszterelnöke mondom, hogy ez a czimer azon a zászlón nem felel meg a mai közjogi helyzetnek és kijelentem, hogy en annak megváltoztatásán leszek, amit senki sem akadályoz meg, sőt ellenkezőleg illetékes helyről egyenes utasításom van arra, hogy ezt a kérdést tárgyaljam és keressünk megoldást, hogy az eddigi czimer helyett, egy a közjogi helyzetnek megfelelő másik czimer jöjjön. (Általános helyeslés.) Egy oly czimernek kell ennek helyébe jönni, amely egyfelől kifejezi a kapcsolatot és a pragmatikus közösséget, másfelől ezzel szemben annak a czimernek a magyar állam államiságát, a paritást és dualizmust is kifejezésre kell hozni, mert a pragmatikus és törvényes közösségnek is kifejezésre kell jutni, de abban a magyar államnak paritásosan kell megjelennie, hogy arra homály ne jöhessen. (Élénk tetszéses és helyeslés.) Ez a feladat. Ezt a feladatot eddig 34 esztendőn keresztül megoldani nem sikerült. Azért van még

alkalmazásban az a régi czimer. (Halljuk! Halljuk!) Én azon leszek, hogy ez a kérdés megoldassék.

Feilitzsch br. képviselő lelkesedése így tör ki:

Fájdalom s a keserűség érzete áthatja lelkemet, fészkel be magát szívembe, ha a legközelebbi mult 3-4 hétnek eseményeire gondolok vissza, amikor ezt a magasztos ünnepélyt a zászlószenteléssel kapcsolatban, megrontani, az összhangot megzavarni az egyenetlenség magvátközénk hinteni, az egyenetlenség ékét közénk verni megkísértették.

Hol tehát a sérelem egy olyan lobogóval, a mely egyik oldalán egy maradvány számba menő közjogi jelentőség nélküli és különben is reformálás alá kerülő czimerrel — de a másik oldalán a magyar nemzet védasszonyának — harczi szózatának és imájának képével, a Szűz Máriával van ellátva. (Élénk hocholás)

Nincs itt sérelem, tisztelt uraim és az a lobogó is, a mely ma fel lett szentelve, csak egyet bizonyít, egyet jelképez az — azt, hogy minden igaz, hű és tisztességes magyar ember királyáért, hazájáért egyaránt mindig kész vért ontani, életét áldozni. (Lelkes „hoch.“)

Énezt a lobogót, a melynek egyik oldalán hazám védszentjének képe ragyog, a mely magyar püspök által lett felszentelve, amelyre gyermekeink, fiaink — véreink tetek esküt, lelkem egész melegével és szeretetével övezem és olyan szent ereklyének tekintem, a melyet minden igaz magyar ember nemzeti érzületének szent ihletével áldhat meg. (Igaz! Ugy van! Dremial „hoch.“)

Báró Feilitzsch Artur kolozsvári képviselő ur, az „E. K. E.“ egyik vezérlő férfia ime így gondolkodik arról a sárga-fekete kétfejűsasos, közjogellenes osztrák zászlóról, melynek alkalmazását a miniszterelnök

hivatalosan törvénybe ütközőnek minősítette. Báró Feilitzsch képviselő ur báró Bánffy Dezső volt miniszterelnöknek tudvalevőleg nemcsak sógora, hanem a Bánffy-rendszernek egyik lelelkesebb támasza is volt. Azóta Bánffy megbukni kénytelenítettén, felcsapott sovíniszta magyarnak. A kolozsváriak, erdélyrésziek méltán kérdik most, hogy a legujabb Bánffy Dezső sovínizmussal hogy illik össze a támogató oszlop fekete-sárga zászló és a kétfejű sas imádása.

Feilitzsch Arthur bárónak ezen szégyenletes talpnyalására Richter Aladár egyetemi tanár adta meg a hazafias választ. — Ugyanis:

Dr. Richter Aladár, kolozsvári tud. egyet. ny. r. tanár a következő levelet intézte az Erdélyi Kárpát Egyesülethez:

Tek. Erdélyi Kárpát Egyesület!

Tisztelettel bejelentem az Erdélyi Kárpát-Egyesületből való kilépésemet.

Oka: az Egyesület tisztelt elnökének, Feilitzsch Arthur báró a ma pohárköszöntője, melyet az 51. gyalogezred ünnepi lakomáján elmondott és a melynek a czimerkérdést illető fölfogásával absolute egyet nem értek, — annyival inkább, mert én az ezer éves magyar haza szentsége, t. i. saját zászlója s czimere dolgában a megalkuvást nem ismerő magyarok táborához tartozom.

Az Egyesületnek bár egyszerű tagjaként sem támogathatok olyan egyesületet, amelynek t. elnöksége azokat a hazafiakat, akik nyiltan pálczat törtek a nemzetnek egyik cardinális s a miniszterelnöktől is elismert joga mellett nyilvános megrovásban részesíti és a kiknek a sorában én is ott vagyok.

Kolozsvár, 1902. júl. 12.

Tisztelettel
Dr. Richter Aladár.

Ezen levél után Feilitzsch bárónak a legillőbb és leghelyesebb volna az egyesületet tovább nem kompromittálni és lemondani.

— A felesége nem szól hozzá, ha részeg.

(Town Topics.)

A leány álláspontja.

Orvos: A csókolás egészségtelen. Csak a nap által szabadna magát megcsókoltatnia kisasszony.

Margit: Minő gondolat! Inkább megkoczkáztatom, hogy bacillusokat kapjak, semmint szeplőket.

(Town Topics.)

Nagyon figyelmes.

Gazdag néni: Algy, sajnálattal veszem észre, hogy csak akkor látogatsz meg mikor pénzre van szükséged.

Algy: Nos, kedves néni, jöhetnék-e még gyakrabban?

(Boston Globe.)

Nem tudott a szerencséről.

Apolónó: igen bizony, három heten át tejpunch-al és brandy-vel tartottuk önben az életet.

Beteg: Ilyen az én szerencsém! Az egész idő alatt eszméletlen voltam.

(Judge.)

Volt számára állása.

Utonálló: Nincsen munkám, uram különben nem tenném ezt önnel.

Polgár: Pénzt nem adhatok, de van állásom számára; ilyen emberre van szükségem mint házbér-kollektorra.

(Pittsburg Dispatch)

Jók.

Feleség: Látod, most is itt hagyott minket a szakácsnénk és az csak a te hibád.

Férj: Az enyém! Miért?

Feleség: Ő azt mondta, hogy te nem bántál véle jobban mint a hogy velem bántsz.

(New York Sun)

Messzebb ér.

Tékozló feleség: Majd meglátod, Jack én messzibbre jutatom a pénzt, mint te.

Férj: Hogy-hogy?

Tékozló feleség: Párisból hozatom minden ruhámat.

(Judge.)

Szegényfiu.

— Miért sirsz, fiacskám?

— Akarnék kérni süteményt, puddingot és pulykapecsnyét, de nincs hozzávaló batorságom. Buh, buh!

(Chicago American)

A búr békepontok.

Az angol kormány most kapta meg azt a határozatot, amelylyel a burok utolsó, veerenigini gyűlése a békekötéshez való hozzájárulását kimondotta. Ez a történelmi jelentőségű irat szövegszerű fordításban így szól:

A délafrikai köztársaság és az Orenje szabad állam népképviselőinek gyűlése 1902. május 15-től 21-ikéig tartott ülésén sajnálattal vette tudomásul ama föltételeket, a melyekkel ő felségének kormánya az ellenségeskedést megszüntetni hajlandó, s ama kijelentést, hogy e föltételeket változtatlanul kell elfogadni vagy elutasítani. A gyűlés sajnálja, hogy ő felségének kormánya föltétlenül megtagadta a köztársaságaink függetlensége alapján való tárgyalást s hogy nem engedte meg kormányainknak, hogy európai megbizottakkal is tárgyaljanak.

Népünknek mindig az volt a véleménye, hogy nem csupán az érvényes jog alapján, hanem ama nagy anyagi és személyi áldozatok miatt is, amelyeket függetlenségünkért hozott, jogos érvénye van e függetlenségre.

A gyűlés országunk és népünk állapotát komolyan mérlegelte s különösen megfontolta a következő pontokat: nevezetesen:

1. Az angol katonai hatóságok által követelt hadi politikának a két köztársaság alapterületének általános földulása, házak és falvak fölégetése, továbbá minden létfőtartási eszköznek megsemmisítése és minden oly segítségnek az elpusztítása volt a következtése, amely segítség családjaink föntartására harczoló seregünk ellátására és a háboru folytatására szükség volt.

2. Fogoly családjainknak elhurcolása következtében a szenvedés és betegség halatlanul sanyargatott bennünket, úgy hogy a fogságban rövid idő alatt kedveseink közül huszezren meghaltak s attól a borzalmas dologtól kell félnünk, hogy e háboru folytatásával ily módon egész fajunk kipusztulhat.

3. A kaffertörzsek a két köztársaság határain kívül és belül csaknem mind föl vannak fegyverkezve, részt vesznek az ellenünk viselt háboruban és sok kerületben sokféle kegyetlenkedésükkel türhetetlen állapotokat idéztek elő. Így a vridheidi kerületben csak nem rég történt, hogy egy-zerre ötven burt szörnyű módon meggyilkoltak és megcsontítottak.

4. Az ellenség proklamációi, amelyeknek megvalósítását már megkezdették, a még harczoló polgárokat minden ingó és ingatlan vagyonuk elvesztésével, tehát teljes anyagi tönkretétellel fenyegetik.

5. A hadi állapotok következtében ránk nézve már régóta lehetetlenség, hogy a seregeink által elfogott sok ezer hadifoglyot fogva tartstuk s így a brit seregnek nem sokat arthatunk, míg a brit sereg által elfogott polgárokat elszállítják az országból. S mivel a háboru már három év óta tart, most már csak kis töredeke van meg annak a bur seregnek, amelylyel a háborut megkezdettük.

6. E megmaradt harczoló csapat, mely népünknek már csak egy kicsiny töredeke, az ellenség tulnyomó hadi ereje ellen küzd, a szó szoros értelmébe éhezve s nélkülözve az életfentartás legszükségesebb eszközeit; így bár végsőig megfeszítjük is erőinket s bár fölálodunk mindent, ami még kedves nekünk, vagy kedves volt, — komoly megfontolás után meg kell vallanunk, hogy a győzelem eshetőségére már nem számít hatunk.

A gyűlésnek ennélfogva az a véleménye, hogy nincs többé jogos ok annak a remélésére, hogy a háboru folytatásával népünk függetlenségét megőrizheti; a gyűlés azt hiszi, hogy ily körülmények között a népnek nincs joga tovább folytatni a háborut, mert ennek következménye nem csupán a mi hanem utódaink társadalmi és anyagi pusztulása lenne.

Az itt előadott körülmények és okok kényszeritene bennünket arra, hogy a gyűlés ő felsége kormányának föltételeit elfogadja s a két köztársaság népének nevében aláírja.

A sajtó tisztessége.

Városszerte méltó felháborodást kelt az a hang, amely egyik helybeli politikai párt hivatalos közlönyében éppen nem finom izlésről, a közönség iránti nagy tiszteletlenségről, a sajtószabadsággal való visszaélésekről tesz tanuságot.

Az esettel, mely e szégyenletes tüneményt hozta felszínre, eddig nem foglalkoztunk, mert eleitől fogva az volt a meggyőződésünk, hogy a sajtó csak a közügyek érdekében élvezi és élvezheti a szabadkritika jogát, de szabadossá válik abban a percben, amikor magán emberek magán szórakozását, senkinek sem vétő kedv-

teléseit bármi indokból is kutatja és pláne ha visszaélve a nyilvánosság jogával, egyenesen arra igyekszik, hogy a nyilvánosságot nem érdeklő kérdésekben magánosokat sértessen, meghurcoljon.

A debreczeni sajtó munkásai ellen a legszigorubb bírálat mellett sem volt eddig az a vad emelhető, hogy a társadalmi felfogás tisztességének rovására éljenek vissza tollukkal. Ami városunk hivatásos tollforgatói mindig számoltak Debreczen város olvasóközönségének józan, egészséges és finomult izlésével s nem igen akadt rá példa, hogy bárki is arcul üsse ennek a közönségnek a hirlapírás szelleméről megalkotott és megérlett ítéletét.

A legutóbbi napok sajnosan jözanították ki azokat, akik a vidéki, különösbbe a debreczeni hirlapírodalom szellemi fellendülésében bizakodtak. Debreczenben akadt hivatásos hirlapíró, aki a maga emberi szenvedélyétől elragadtatva, tollat személyes támadásokra használta fel, és abban a lapban, mely szerkesztése alatt áll, a köznek, a nemesnek kiküzdésére megnyitottak vélt hasábjait használta fel erre a személyes harcra.

Nekünk ehez a személyes harchoz semmi közünk, mert az nem érintheti a sajtót sem általánosságban sem helyileg. Ha a toll embere volt is az, a ki magánügyeket szelőlőt tetve kapta meg kihívott büntetését, mi nem állhatunk mint sajtó az ő privát ügyeinek, szerencsétlenségének oltalmazójává, vagy sikereinek részeseivé közé. És erről beszélni is teljesen felesleges.

Akik az esettel ethikai szempontból foglalkoztak, azok előtt hiába való hangoztatás a hirlapírói függetlenség terrorizálásának, befolyásolásának üres szólama. A debreczeni sajtó, hisszük egyik sem kivétel, semmi közösséget nem vállalhat sem a támadó, sem a megtámadott hirlapíróval.

A kérdés e részéhez több szavunk nincs, hanem igenis megbotránkozással látjuk mint teszi tönkre az elragadt szenvedély a tisztességes hirlapírói hangot egy politikai közlöny hasábjain, hogyan ül orgiákat az indulat a szótár legselejtesebb, legdurvább kifejezéseivel s látjuk a debreczeni közönséget, amint arczába szökik a vér a kultura termékének elvadult kinövéseit olvasva.

A debreczeni hirlapírodalom történetében ilyen hangon még nem védtek igazat, aminthogy az igazság nem is kívánja az erőszak fegyvereit. Hogy az a párt, amelynek politikai irányát is szolgálja ez a toll, hogyan gondolkodik a tisztességes sajtó hangjáról, hogy megegyezik-e intenczióival az, hogy közlönyének belső tartalmában habborogjon a tisztán magán érdekek keltette szenvedélyek dágványa, azt ítélje meg saját felfogása szerint a párt vezetősége; de mi, a debreczeni hirlapírás szelőlőtlen multja, a sajtó tisztessége érdekében visszautasítunk minden közösséget a most inaugurált hanggal és irmodorral s minden rendelkezésünkre álló erővel azon leszünk, hogy ez a lábrakapott irány pusztuljon innét. A debreczeni sajtó tisztessége követeli ezt.

NAPI HIREK.

A közgyűlés felelőssége.

A városi közpénzek, alapítványok és gyámpénztár készleteinek mikénti elhelyezéséről szóló törvény úgy intézkedik, hogy

az említett pénzek elhelyezését a közgyűlés névszerinti szavazással határozza el és esetleges károsodás esetén a szavazó bizottsági tagok és tisztviselők anyagilag felelősek. Arad város törvényhatósági bizottsági most feliratot intéz a képviselőházhoz, a melyben kifejezést adva annak, hogy az idézett törvény hézagos és homályos, kéri az országgyűlést, hogy a törvényt módosítsa, illetve a belügyminiszter pontosan körvonalozza az új törvényt. Arad város szerint négy igen fontos kérdés volna tisztázandó és pedig 1.) az, hogy károsodás esetén a jelenlevő bizottsági tagok felelősek-e első sorban. 2.) A jelen nem levő bizottsági tagok egyáltalában felelősek-e 3.) A jelenlevő és nem szavazó tagokra hárul-e felelősség és végül hogy felelőséggel tartozókra milyen mérvben hárul a kötelezettsége? egyetemlegesen vagy aránylagosan. Nagyon fontos eme kérdések eldöntése különösen a szavazati joggal bíró tisztviselőkre nézve. — Ugyanis a tisztviselők jóformán kötelezve vannak a megjelenésre, míg a törvényhatósági bizottsági tagok nem s így a károsodás főleg a tisztviselőket sújtaná, ha a törvényt úgy magyaráznák, hogy a felelősség csak a szavazó tagokat terheli. Arad város ebben a fontos kérdésben csatlakozásra szólítja föl a törvényhatóságokat, így Debreczen várost is, melynek bizonyára szintén érdekében áll az idézett törvény módosítása.

Magyar föld Amerikában.

Az amerikai Kossuth-szobor talpzata alá a törvényhatóságok által eddig küldött földek különféle mennyiségben és különféleképpen csomagolva érkeztek Tóth András szobrászmester czimére. Voltak áldozatkész vármegyék, melyek egész liszteszák földet küldöttek, mások ismét alig egy maroknyit. Zsákokba, cigarettá dobozokba, mi egymásba voltak elcsomagolva ezek a földküldemények, melyeket most András mester tetszetősen, kedvesen helyezett el. Ugyanis az András mester kedves felesége, ki aradi derék honleány, finom szövetsből nemzetiszínű kis zacskókat varrt, ezen egyforma, a magyar szemnek oly kedvesen tetsző burkokba csomagolta és csomagolja el András mester azokat a hazaföldeket, melyeket nem megfelelő mennyiségben és csomagokban küldöttek. A magyarföld nemzetiszínű zsákokkában ekként vándorol ki Amerikába, hogy az örökkön élő hazaszeretetnek szentelt, termőföldje legyen kint az idegenben is.

Tisztujítás Hajdu-Szoboszlón.

Mint értesülünk, Hajdu-Szoboszlón a városi tisztujítás július 30-án délelőtti 10 órakor lesz. Pályázati kérvények jul. 29-dike délután 5 óráig Hajdu-Szoboszló város polgármesteréhez adandók be. A választást, mely iránt nagy érdeklődés nyilvánul, Rázsó Gyula kir. tanácsos alispán fogja vezetni.

Kuriózum.

A „Debr. Prot. Lap.“ megint tetszeleg magának a debreczeni ev. ref. egyház ellen tett egy újabb kirohanásában. A „Prot. Pap“ áprilisi számából nevezetesen átvész egy száználmas kifakadást s ezt a maga általános ismert izlése szerint megjegyzéssel kíséri. Szegény „Debr. Prot. Lap.“! Sehogysem akarja észrevenni, hogy immár oly lappá változott, a melyet komolyan csak az az ember vehet kezébe, a ki nem akar látni és tudni semmit, vagy a ki ezt a derék ujságot nem ösmeri. — Legújabb szellemességére csupán leközzöljük a „Szabad Egyház“ (1902. 5. sz.) következő „Nyilatkozatát“: A „Prot. Pap“ 1902. ápril 4-ik számában M. által közölt czikkre, a mely Debreczen romlásával foglalkozik, csak annyit jegyzünk meg, hogy az illető czikk-író ur egy kicsit megkésett a maga feljajdulásával. Ha kedve lett volna a Debreczen ellen ütött lárna concertjében résztvenni, egy félévvel ezelőtt talán még tehetett volna. De ma már, mikor a Liga cz. füzet a debreczeniek részéről közre adatott, a mely az üres lármára teljesen ravilágított, minden megkésett, minthogy feleslegessé vált. — Egyébiránt a saját lelke megnyugtatasára aa illető M. urnak szives figyelmebe ajánljuk a Liga cz. füzetet.

Késmárky főhadnagy.

Lapunk egyik számában közöltük annak a híret, hogy a Szegedről való elszökése után Amerikáaa vitorlázott Késmárky, volt honvédhuzarfőhadnagy megtéríti a kincstárnak azt az 1200 koronát, amit szökése előtt jogosulatlanul elulajdonított s hogy a főhadnagy egy szegedi ismerőséhez intézett leveleiben, azt írta, hogy az 1200 koronáról szóló csekket már el is küldte Szegedre. Most arról értesülünk, hogy Késmárky az utolsó betűig igazatirt s a magyar ipar- és kereskedelmi — bankhoz szóló 1200 koronás csekk tegnap megérkezett Szegedre a főparancsnoksághoz. A csekket Késmárky — szintén az Unióbeli Michigan-állam Keespest városából küldötte s mellékelt levelében arra kéri a parancsnokságot, hogy az elulajdonított pénz visszaadásáról értesitse Erdélyben, Kentelkén lakó öz edesapját. A főhadnagy Amerikában gyapot kereskedéssel foglalkozik s a város fő utcáján virágzó üzlete van. Mint szegedi ösmerősei tudják, a volt főhadnagy tavaly megnősült, egy jó ravaió, vagyonos Amerikai jenki esodás szegségü leányát vette feleségül, akivel rendkívül boldog családi életet él.

A főherceg bajtársa.

Megírtuk, hogy József főherceg a minap Szalacson idözött, a hol szemlét tartott a debreczeni 3-ik honvéd gyalogezred fölött. Ebből az alkalomból kedves epizódot beszélnek el a jelen voltak. A főherceg ugyanis most is bebizonyította, hogy milyen kitünő emlékezőtehetsége van. A diszgyakorlaton ugyanis megjelent a környék intelligenciája, A civilek közül kitünt hatalmas természetvel Hutiray Ferencz kéti ispán, a ki az 1859—1866 háborukban József főherceg oldalán harczolt. A főherceg rögtön megismerte az egykori bajtársat és több tisztjeitől kísérve hozzá lépett, kezét nyujtotta és szívélyesen beszélgetett vele.

Vármegye a mult hóban

Hajdúvármegye közigazgatási bizottsága ma d. e. Rásó Gyula kir. tan. alispán

elnéklétével ülést tartott, melyen a vármegye m. havi közigazgatási viszonyairól számoltak be az egyes szakreferensek.

A debreczeni szabadság-szobor leleplezése.

Lélekemelő hazafias ünnepély színhelye lesz jövő hó 2 án a debreczeni csata évfordulóján Debreczen városa. Akkor leleplezik le az emlékkertben Tóth András szobrászunk jeles művét, a szabadságszobrot. A szabadságharczban elesett, hősi halállal kimult dicső honvédeink emlékét fogja hirdetni az utókornak ez a szobor s egyuttal hirdetője lesz a lángoló hazaszeretetnek is. A szabadság szobor bizottság a szobor leleplezése ügyében Komlóssy Arthur főjegyző elnöklésével tegnap ülést tartott, melyen a leleplezési ünnepély programját állapították meg. Ezt előzőleg Komlóssy Arthur jelentette a bizottságnak, hogy a szobor érzebeöntőjétől Hirman Ferencztől levelet kapott, hogy a szobor készen van s az emlékmű e hó 22-én már átvehető lesz. Ezután tértek csak át a program megállapítására. A bizottság megállapodása szerint az ünnepségek ily sorrendben fognak lefolyni:

a) Gyülekezés reggel nyolcz órákor a városházán; fél kilenczkor az egyetek felvonulása zászló alatt a nagytemplomba; kilenczkor ugyanitt ünnepi istentisztelet, melynek folyamán a kántus távollétében városi Dalegyelet fog két izben énekelni. Ez idő aiat az egyetek zászlótartói az új szobor köré gyülekeznek.

b) Mácsay Sándor vezénylete alatt az összes debreczeni dalárdák eléneklük a Vörösmarty szözetát.

c) Komlóssy Arthur elnök megnyitó beszédet mond.

d) Ünnepi beszédet mond dr. Bakonyi Samu országgyűlési képviselő s a szónoklat folyamán lehull a szobort földve tartott lepel.

e) Saját szerzeményü alkalmi ódát szaval dr. Benedek János országgyűlési képviselő.

f) A leleplezett szobor átadása Simonffy Imre polgarmesternek, a polgarmester átadja a szobrot gondozásra a Csokonai körnek, a mely az emlékkertnek is gondozója.

g) Az összes küldöttségek megkoszorúzzák a szobort, Debreczen város koszoruját valószínűleg Vecsey Imre lb. főjegyző hejezi a szoborra.

h) Az összes dalárdák eléneklük Kölesey Hymnusát.

i) Délután a főiskola ifjusága tartja a szokásos emlékünnepelet a honvéd síroknál: a küldöttségek ez ünnepélyen is testületileg vesznek részt. Az ifjuságot ifj. Görömbey Péter szénior vezeti.

k) Este a Polgári-kör tánczvigalma a nagyerdei Dobo: vigadóban.

Az ünnepély programjának részletes kidolgozásával és egyéb elrendezni valókkal egy szűkebb körü bizottságot bizott meg a szobor-bizottság, melynek tagjai lettek Komlóssy Arthur, Bakonyi Samu, Lengyel Imre, Hegedüs Pál, Vecsey Imre és Aczél Géza.

Itt említjük meg, hogy a főiskola ifjusága által minden évben rendeztetni szokott augusztus 2-iki ünnepélyt e nap délutánján tarják meg, este pedig a debreczeni

Polgári-kör a nagyerdei vigadóban mulatságot rendez.

Debreczeniek a fürdőn.

A korytniczai fürdő igazgatóság értesítése szerint Debreczenből a következő vendégek idöznek a fürdőben: — Papp Tivadar honvédörnagy, Varga Károly és neje, özv. Stenczinger Károlyné, Szikszay Lajos építész családjával és 3 cseléddel. A fürdőnek jelenleg 367 vendége van. és Eckstein Ignác kereskedő Tátrafüreden.

Nyilatkozatok.

Szombaton, magánügyeimben, kint idöztem Hajdu-Nánáson. Ezen idő alatt „A közönség köréből“ Freund Jenő doktor urnak, egyébként t. barátomnak, „Nyilatkozata“ jelent meg. E „nyilatkozat“ alól kimaradt, hogy „e rovatban foglaltakért a szerkesztőség nem vállal felelősséget“, ezt ezen kijelentéssel most a magam személyére pótolom. Ellenben, mihelyt alkalman nyílt ez ügynek a sajtó elbirálása alá tartozó részét megösmerni, ekkor, mint a debreczeni sajtónak egyik munkása, magam is véleményem mondok a felvetett két kérdéstről mind a sajtó tisztességét, mind a sajtó alitologos terrorizálását illetőleg; mert nekünk ujságíróknak kötelességünk elsősorban az elfajulásokat, a korecsnövéseket irtani. A szellemi, az erkölcsi durvaság dühöng a nélkül is minden vonalon, azért ezt még fokozni a sajtónak nem hivatása. A nemes gyümöcsoltás a komoly sajtónak a hivatása; hisz a mérges dudva, az élődi konkoly vetetlenül is burjánzik.

Ifjabb Móríc Pál,

a „Debreczen“ felelős szerkesztője.

A másik nyilatkozat a debreczeni kormánypárt hivatalos ujságában, a „Szabadság“ czimü politikai napilapban jelent meg. Valóban örvendetes, hogy a debreczeni kormánypárt illetőleg intézői is rájöttek a régi igazságra, miszerint a stilus teszi az embert, de az ujságot is . . . A kormánypárti „Szabadság“ ujság tanulságos nyilatkozata, melyhez megjegyzést füzni felesleges volna, így hangzik:

„A szerkesztőségből. Harsányi Sándor ma elbocsájtott szerkesztőségünk kötelekéből. A „Szabadság“ felelős szerkesztője a mai naptól, ideiglenesen eddigi segédszerkesztőnk, Szentmiklósi József lesz, kinek eddigi hírlapírói munkássága és egyénisége kizarja, hogy e lap a jövőben személyes differenciák kiegyenlítését czélzó. tisztos egyéneket sértő förmedvényeknek helyt adhatna.“

A mi az ideiglenes szerkesztőt illeti, szivesen üdvözöljük; mert hisszük, hogy Szentmiklósi kartársunknak is a debreczeni hírlapirodalom emelése képezendi a fő-törekvését.

Kitüntetett tunitónő.

A debreczeni ev. ref. egyház kezelése alatt levő „Szikszai Gaál“ alapítvány évi 100 koronát tevő kamatját az alapítólevél értelmében minden évben egy, a tanításban

kivaló tanító kapja jutalmul. Ez évben az ösztöndíjra felügyelő bizottság Tóth Teréz Csapó-utcai tanítónőnek ítélte. Gratulálunk!

A bizottsági tagok létszámának felemelése.

Kovács József ügyvéd, pártunk érdemes elnöke tette azt a már nagyon is szükséges indítványt, hogy a törvény utasítása szerint a város lakosságának megfelelő arányban emeljék fel a törvényhatósági bizottsági tagok számát. A városi közgyűlés Kovács József indítványát egyhangulag magáévá tette s a határozatot megerősítés végett a belügyminiszterhez küldték fel. A miniszter nemrégén pótlás végett küldte le az iratokat, s szombaton leérkezett végleges döntése. A miniszter a város közönségének óhajához képest helyben hagyja a közgyűlésnek a bizottsági tagok létszámának felemelésére vonatkozó határozatát. A tanács — a közgyűlés utasításához képest — most kidolgozza erre vonatkozó javaslatát s a bizottsági tagok választását október vagy novemberben ejtik meg. A tisztújítást már a felemelt törvényhatósági bizottság intézi.

Polgári czellövészet.

Az 1902. évi július hó 13-án, a Polgári lövésztársulat verseny lövészetét nyertek, legjobb szegelővéssel: — Molnár Ferencz 1 drb 10 koronás aranyat, legjobb mély lövéssel, Fürst Ödön 4 koronát, legtöbb körrel Szabó Sándor 4 koronát, junior díjat nyert legtöbb körrel Bajer István 2 koronát.

Makkay Zsigmond felgyógyulása.

Akosfalva érdemes követe tudvalevően nehézbetegesen került Erdély bérczei közé a szörnyű Babylonból, a fővárosból. Sokaig feküdt a marosvásárhelyi kórházban Makkay Zsigmond már halála hírére is költöztek, míg most felgyógyulását jelentik. Mutatja ezt a levél is, melyet Zsiga bácsi most Kossuth Ferencznek írt s melyben többek közt ezeket mondja:

„Tetszett az uristennek, hogy meglátogasson engem, pedig nem tudom, mivel szolgáltam reá, mert hű voltam hazámhoz és a 48-as parthoz mind otthon, mind pedig az országházában. De ha az Ur kegyelme újra lábra állít, nem reitenek vissza, maradok továbbra is Akosfalva törvényes képviselője.”

Alföldi Károly táncmester

nemcsak Debreczenben, de messze vidékre, hétvármegyére, a legnépszerűbb és legkivalóbb táncmester. A kis Alföldi Károly már sok ezer fiatal embert és lányt tanított meg a délczag tánczra, szebbnél szebb magyar nemzeti tánczokra. A ki hat illetékes mestertől akarja a táncz művészetét elsajátítani, annak tudomására hozunk egy örömdetes hírt. Nevezetesen Alföldi Károly több szüle felkérésére nyári szünidei tánczolyamot tart. E tanfolyam már megkezdődött és Alföldi Károly táncmester, Péterfia-utca 2 szám alatti házában és iskolájában lehet arra beiratkozni.

József főherczeg és a vicinális.

Ez is egy epizódja József főherczeg biharmegyei szemleutjának. Székelyhid kö-

zönsége szépen elbucszott a legmagasabb főherczegtől. A tüzoltó banda eljatszotta a Rákóczy indulót, a nők lobogtatták kendőjüket, a taraczkok durrogtak s talán a harangok is szólottak, de ez már nem hallatszott ki a pályaudvarig. A vonatvezető ünnepeles hangon sipoltatta a gőzkazánt s dübörögni kezdtek a kerekek... A vonat elindult. József főherczeg katonásan tisztelgett s az eljenrivalgás lassankint elhalt. — Lengettek a szalonkocsi függőnyei s a főherczeg beletemetkezett a napi lapokba. A vonat időközben többször megállt majd ismét elindult. Azt hitték kisebb állomásokra érkeztek, vagy valami feltételes megálló helyekhez.

Jó háromnegyed óra múlva ismét megállt a vonat. Ezer torok éljenzése reszeltette meg a főherczeg ablakait, a tüzoltó zenekar belevágott a nagydobba s fújták kitaratóan a Rákóczit. A főherczeg letette kezéből az újságot és Brazin vezérkari ezredeshez fordult:

— Talán Debreczenben vagyunk?

— Még nem feleség! Felelt az ezredes, félrehuzta a függőnyt s olvasta az állomás nevet:

— Székelyhid.

A főherczeg kíváncsian kérdezte:

— Még egy Székelyhid?

— Nem felség! Ez még a régi Székelyhid.

— ??

— T o l a t t a k f e s e g ! . . .

Leszkay András távozása.

A Magyar Színház-ban készülő válságról egyik budapesti lap az alábbi újabb értesülést teszi közre:

Az a hír, mely szerint Beöthy László lesz a Magyar Színház igazgatója, abban az esetben válhat aktuálissá, ha Leszkay András odahagyja a magyar színházat, ez pedig csak e hónap 17-én dől el. Hogy miért, annak magyarázata a következő: Leszkay igazgatónak a Magyar Színház részvénytársasággal kötött szerződése úgy szól, hogy Leszkay a színházért járó harminczhatezer korona bérösszeget két részletben tartozik megfizetni, még pedig felét január 1-én a másik tízennyolcz ezer koronát meg július 1-én. Amennyiben ekkor nem teljesíti a fizetést, az igazgatóság levélben való felszólítást intéz hozzá és két heti haladékot ad neki. Nagy összegről léven szó, érthető, hogy Leszkay nem hagyja kihasználatlanul a meghosszabbított terminus nyújtotta kedvezményt; de az is világos, hogyha ennek lejártáig nem tesz eleget a szerződéses kötelezettségnek, a szerződés felbomlik. A jelen esetben július 17-én jár le ez a meghosszabbított terminus és így esik, hogy július 17-én feg eldőlni, vajjon tovább is Leszkay lesz-e az igazgatója a Magyar Színháznak?

Bűnügyi főtárgyalások.

Hétfőn: Végh József s társa ellenlopás büntette, Gorda Sándor ellenlopás vétségéért. Kedden: Nagy Mária s társa ellenlopásért, Kovács Antal ellenlopásért, Farkas Sára ellenlopásért. Szerdán: Orbai Lajos ellen s. t. sértésért, Pozsár Gábor ellenlopásért, Király János s társa ellen zsarolásért, Pénteken: Schwarcz József ellen vétkes bukás, Liptai Istvánné ellen g. o. emberölésért, Bene Albert ellenlopásért. Ugyanaznap még

ítélethirdetések. Szombaton felebbviteli ügyek nyilvános tárgyalásai.

Presbyteri gyűlés.

A debreczeni ev. ref. egyház presbyteriuma f. hó 13-án délelőtt gyűlést tartott, melyon a múlt ülés tárgysorozatáról lemaradt apróbb fontosságú ügyeket intézték el. A tárgyak legnagyobb részét az iskolaszék előterjesztései tették, melyeket a gyűlés minden nagyobb vita nélkül fogadott el. — Tárgyalás alá került az árvaügyi bizottság 1901. évi számadása és jelentései, melyből a következő számadatokat közöljük: árvák, segélyezésére fordított az alap 18.054 kor. 90 f., az árvák ruhazatára 6370 korona 60 f., tankönyvekre 1350 kor. 39 f., az évi maradvány 14074 kor. 82 fillér, mely összeg az „Árvaház” alaphoz csatoltatott. Az „Árvaház” alap az 1901. évi december 31-én 115,174 korona 25 fillér tőkével rendelkezett. Tárgysorozaton kívül felolvastatt az esperes levele, melyben tudatja, hogy a megüresedett lelkészi állásra a pályázat meghirdetésére vonatkozó intézkedéseket megtette. A pályázat július 28-án jár le. A beérkező pályázatokat f. hó 30-én bírálják el. Felhívja esperes az egyháztanácsot, hogy a pályázatokat bíráló bizottságba válasszon két tagot. A gyűlés tudomásul vette az esperes levelét, bizottsági tagok megválasztását pedig a f. 20-án tartandó presbyteri gyűlésre halasztotta.

Ingatlanok forgalma.

Goda Sándor és neje Nagy Borbála veszik a debreczeni 4588. sz. tjkvben 7867. és 7866 hrsz. a. foglalt 19 hold 1200 négyszögöl ondódi földet Bihari László és neje Kiss Irmától 15300 kor.

Goda Sándor és neje Nagy Borbála veszik a debreczeni pusztá halápi 136 sz. tjkvben foglalt 16 hold 1507 négyszögöl kasszától R. Nagy Mihálytól 2200 kor.

Szabó István és neje Szabó Eszter veszik a debreczeni 1896 sz. tjkvben 4663. hrsz. a foglalt 1040 négyszögöl Hatvanutcai kerti szőlőt Szabó Lajos és neje Polgári Erzsébetől ajándékozás czimén.

Hetényi Gerő veszi a debreczeni 4493. sz. tjkvben foglalt 478 négyszögöl Varga-kerti szőlőt dr. Peczki Ernőné, Varga Irén és dr. Varga Elemértől 1912 kor.

Menyasszony tanítónők.

Nagyon kapósak a szegedi tanítónők. Csak most is egyszerre a szegedi tanítóknak négy fiatal, bájos és kedves tagja — menyasszony. Nemesak Szegeden vezetgetik őket oltárhoz, hanem messze vidékről, az ország másik részéből mennek értük a lovagok és viszik el őket rendre Szegedre. Csak az imént ment oltár elé két bájos tanítónő, Nagy Margit és Papp Margit és közelebb ismét négy nagyon kedves, szép leány: Krikkay Emma, Kutassy Ilonka, Nováky Aranka és Thomay Gizella mond bucsút a leányéletnek. Krikkay Emmát egy községi körjegyző, Kutassy Ilonkát egy vezérkari százados, Nováky Arankát mérnök és Thomay Gizellát egy államvasuti mérnök vezeti oltárhoz. Ezzel Szegeden az ősszel megüresedik négy tanítónői állás. A boldog menyasszonyok egyike másika már ki is jelentette Faragó Ödön dr. városi főorvosnak az iskolaszék elnökének, hogy szeptemberben, mikor az esküvő megtörténik, miután különben is elhagyja Szegedet, lemond a tanítónői állásról. És a megüresedő tanítónői állásokra már jó előre megindult a versengés. Egy sereg szép szegedi leány jár már kortes uton a tanítónői állás után, amelyek ha már másért nem is, de azért kapósak, mivel a szegedi tanítónőkből egy kettőre válik menyasszony.

Az adófizető közönség figyelmébe.

Vettük a következő értesítést: Ertesítetik a T. adófizető közönség, hogy az 1902. évi földadó és tőke kamatadó lajstrom f. évi július hó 10 től kezdődőleg 8 napi közszemlére lesz kitéve. — Debreczen, 1902. Jul. 9 én. A városi adóügyosztály.

A máv. altiszti-kör mulatsága.

A folyó hó 12-én, a máv. altiszti-kör által rendezett műkedvelő színi előadással egybekötött táncmulatságon megjelent hölgyek és asszonyok névsora a következő:

Leányok: Lenkei Karolin, Rác Gizella, Rác Margit, Pócsi Juliska, Pócsi Mariska, Buday Irmuska, Zöld Rózsika, Nagy Erzsike, Szemerédy Katicza, Szemerédy Mariska, Zombor Ilonka, Nyilas Juliska, Szikora Valeria (Munkács), Szöllősy Juliska, Csathó Gizike, Soós Juliska, Nagy Eszti, Váradi Teréz, Váradi Ilonka, Botos Margit, Furman Etelka, Másody Margit, Tóth Etelka, Bodonyi Rózsika, Kárpóli Stefánia, Martinyi Margit, Ókrós Iona, Tóth Zsuzsika, Kleinsath Berta, Lisztay Etelka, Frenkel Hermin, Frenkel Karolin, Megléczy Amália, Scholtz Anna, Nagy Margit, Nagy Ilonka, Barna Erzsike, Barna Juliska, Kovacs Juliska, Nagy Emma, Csikos Margit (Ujfehertó), Sütő Irenke, Sütő Emilia, Baracs Ilonka, Nagy Ilonka, Nagy Eszti, Kraik Aranka, Szabó Róza, Miskolezi Mariska, Molnár Margit, Szabó Mariska, Szathmáry Juliska, Csanádi Jolán, Faragó Emma, Magyar Sarolta, Aranyosi Erzsike.

Asszonyok: Lenkei Péterné, Furmann Gézáné, Csernus Józsefné, Katona Józsefné, Ottó Gyuláné, Csathó Sándorné, Másody Károlyné, Karsay Jánosné, Oswald Ferenczné, Tóth Jánosné, Dadai Lajosné, Bodonyi Lajosné, Kárpóli Péterné, Belbát Istváné, Majtenyi Lajosné, Ókrós Mihályné, Jonász Mórné, özv. Varga Imrené, Lisztay Istvánné, Hann Dezsőné, Osztreicher Lipótné, Markus Ignáczné, Schelez Albinné, Bajomi Mihályné, özv. Némethy Imréné, Barna Jánosné, özv. Nagy Ferenczné, Kovacs Jánosné, Balogh Jánosné, Kertész Ferenczné, Pál Gusztávné, Baracsi Ferenczné, Faragó Sandorné, Rác Lajosné, Kertész Kalmanné, Csanády Józsefné, Rathbauer Róbertné, Somossy Józsefné, Afonyi Istvánné, Gál Beláné, Gál Sámuelné, Hlapka Andrasné, özv. Szabó Lászlóné, Goldberger Adolfné, Papay Gyuláné (Munkács), Molnár Manóné, Láng Lőrinczné, Szemerédy Ferenczné, Karolyi Istvánné, Cserovszky Lászlóné, Fehervary Józsefné, Bilkey Dezsőné, Spornyi Gyuláné, Soós Mihályné, Zöld Istvánné, Medgyaszay Sándorné, Kovacs Józsefné, Furmann Józsefné, Váradi Józsefné, Soltész Gyuláné, Botos Józsefné, Szücs Istvánné, Budai Antalné, Molnár Istvánné, özv. Szabó Albertné, Farkas Gyuláné, Szatmáry Józsefné, Miskolezi Sándorné, Horváth Sandorné, Magyar Dezsőné, Thalviser Alajosné.

Tanuló felvétetik

Klár Adolf Börkereskedőnél, Miklós-u. Piac-utca sarok.

Felülfizetések.

A debreczeni M. Á. V. altiszti-kör f. hó 12-iki műkedvelő színelőadással egybekötött nyári táncvizsgán felülfizettek: Lenkei Péterné 4 korona, Csanádi József 4 kor., Szalontay Lovass Zoltán 2 korona, Jolsvay Imre 1 kor. — Fogadják a kör hálás köszönetét.

A Dankó Pista

daltársulata ma hétfőn este kezdi meg hangversenyét a Dréher étterem nagy nyári kert-helyiségében. — Belépti díj nem lesz.

Nyilatkozat.

„A szolyvai luh Erzsébet-gyógyvizek különösen a gyomor-, bél- és vesebajoknál alkalmazatnak kitűnő sikerrel.“ Dr. Kéthi egyetemi tanár.

A szolyvai ásványvíz kitűnő üdítő ital. A savanykás kerti borokkal vegyítve rendkívül kellemes.

Rendőrfőkapitánysági tájékoztató.

A m. kir. államvasutak új állomásépülete előtt a rendes kocsiforgalom könnyebb lebonyolítása szempontjából, a vasuti pályahoz ki és be járó járművekre valamint a Petőfiteren és környékén az összes kocsiközlekedés rendjére nézve a következő intézkedések tételtek:

A Pálya udvarhoz, illetve általában a Petőfi-térre minden személy-kocsi közlekedés a Hunyady utcán, minden teher-kocsi, vagy szekér bajtása a Deák Ferencz-utcán történhetik.

A Pálya-udvarhoz kimenő személyszállító kocsik a Hunyady-utca végénél, a helyi vasuti állomás-épület előtt kifelé menet jobb oldalra kanyarodva fordulnak a Pályaház indulási oldalra bejárójához, es ugyan ezen kocsik visszafelé, valamint az érkeési oldalról befelé hajtató összes személyszállító járművek a Nép-kert oldal gyalog-járdája mellett — a tér közepén álló nagy lámpát megkerülve hajtának be a Hunyady-utczán a városba.

Az állomási épület előtt közvetlenül sem kiérkező, sem utast váró járművek a föl és leszállás idején túl tovább nem állhatnak meg.

A szállodák társas kocsija a tér közepén álló nagy lámpa mellett a kövezeten, (az állomástól nézve) jobb felől, a bérkocsik a lámpát övező terület vasut felől való oldalán (és pedig a szolgálatra kirendelték elől, azután az esetleg ott lévő többiek) a magán fogatok pedig a nagy lámpa bal oldalán, a helyi vasuti állomási épület felől várakoznak.

Vonat- és utas érkezőkor a bérkocsik vagy magán fogatok a kijáró ajtó elébe a gyalog járda mellé hajtának egyenkint, de csak annyi időre, a míg a felszállás megtörténik, hogy a kocsitörődés úgy az indulási, mint az érkeési oldal előtt lehetőleg megakadályoztassék, tekintettel a helyi vasuti megálló helyhez, vagy a gyalog járdák felé közlekedőkre.

Gyalog közlekedésre közvetlenül a népkert mellett levő széles járda tartatik fent, egészen a pályaház érkeési oldalán való bejárón.

A teher közlekedés a Deák-Ferencz utca felől is onnan vagy a Népkert és Tegdy-féle fürdő között áthaladva, a vasuti pályaudvari teherraktárak irányában, vagy a pályaudvari posta épület irányában az átjáró nagyhidon át történhetik.

A pályaudvar előtt a szabadtéren áthaladó teherközlekedés nem engedtetik meg.

A Hunyady- és Deák Ferencz-utczákra vonatkozólag a fentebbi rendelkezés alól kivétel csak azon kocsikra nézve tehető, a melyek azon utczák valamelyik házához hajtának.

Végül fölkéri a vasuti pályaházhoz kocsin menő közönséget, hogy a bérkocsisokat lehetőleg a kiérkezés, illetve megállás előtt fizesse ki, (árszabályzat szerint) hogy a leszállás ideje ez által is megrövidíthető legyen és a torlódás lehetőleg elkerültesék.

E hatósági rendelkezések folyó hó 14-én az új pályaház megnyitásával egyidejűleg lépnek életbe.

Debreczen, 1902. július hó 10-én.

Debreczen szab. kir. város rendőrfőkapitánysága.

A magyar Gotterhalte.

A „Magyarország“ írja:

Most, mikor a Gotterhaltéval bosszantják a magyar ember fület, érdemesnek tartjuk az alábbi kis történetet elbeszélni:

Bruck Ujfaluban történt június 24-én, midőn Moson várnegye közönsége a király mellszobrát leleplezte. A polgári és katonai színezetű ünnepélyen megjelent az egész vidék lakossága, képviselve voltak a szomszédos törvényhatóságok, résztvevett benne a brucki tábor valamenyi fő és törzstiszte és ő felsége képviselőjében X. főherczeg is.

Az ünnepély tábori misével kezdődött, amelyen szokás szerint többször felhangzott a Gotterhalte. Már vége felé járt a mise, a deputátus uraknak kenyelmetlenül kezdett válni a nagy hőségekben a magyar diszruha és akik tehettek, bevonultak a tábori sátrak alá. Gy. város deputátusai, K. főjegyző és Sz. főügyész éppen egyik tábori sátorban beszélgettek, amidőn felhangzott a Gotterhalte és a hátuk mögött megszólalt egy marczona hadfi: Meine Herren, die Mütze herunter!

A főjegyző visszanez és látva, hogy a magasrangú katona felszólítása rájuk vonatkozik, csendes rezignációval mondja a kollegájának: „No édes nászom, ha muszáj, hát süvegeljük meg a németet“, mire levettek a fővegeiket.

A mise után a közönség a király-szobor ele vonult, ahol gróf Pálffy Daun Vilmos mosonvármegyei főispán fogadta a felség képviselőitében megjelent királyi herczeg és a polgári és katonai méltóságokat és küldöttségeket, a küldöttségek elhelyezkedvén, a bruck ujfalu dalárda rázendített a Himnuszra, mire K. főjegyző oldalba lökte a mellette álló kollegáját és hangosan mondja Meine Herren, die Mütze herunter!

Meghallotta ezt Pálffy főispán, a ki a királyi herczeggel éppen szemközt állott, és elérte a dolgot, leemelte kalpagját, mire a királyi herczeg is tábori sapkájához nyult és némi habozás után levette fejéről. Ezt látva a sok fő- és törzstiszt, kénytelen-kelletlen leemelték egymásután fővegeiket és fedetlen fővel hallgatták végig a Kölcsey Himnuszát.

Az egyik tábori tiszt azonban sehogyssem akarta a dolgot megérteni ismételve hajtogatta: Was ist den das? Was ist den das? mire a főjegyző visszafordul és odaszól neki ékes német-séggel: Das ist der ungarische Gotterhalte.

Mocsárba hullottmilliók.

(Azidők jele.)

Tegnap még egy tekintélyes pozíció minden kiváltságának, előnyeinek ura, egy bonyolult hálózatu pénzügyi szervezetet tart kezében; ezereken dobják kezébe kisebb na-

gyobb vagyontat gyümölcsözteni. Aggodalom nem tapad a pénzhez, melyet átadnak, mert garancia bizalmuknak a szilárd alap, melyen áll a tekintélyes férfiú s ha netalán megtáborodik, meginnog erkölcsi bánya. ott van minden oldalról a szigorú ellenőrzés, a korrekt felügyelet, amely nem engedni elszédülni a nagy férfiut — így vélekedik a közönség a bank-direktorok szerepléséről. S amikor azután itt ott egyszerre roppan össze a szilárdnak vélt alkotmány s a romok maguk alá temetik az áldozatok nagy tömegét, felocsodik a bizalom, de sajnos, tapasztalatot nem merit belőle. Jajveszések, szitkok hangzanak el, fenyegető öklök emelkednek a levegőbe, de segíteni már nem lehet.

Olaszország egyik tekintélyes bankja omlott össze. Az amalfii bank igazgatója a napokban eltűnt s egy negyed millió lírát vitt magával a bank pénztarából. A nyomban megejtett előleges vizsgálat ez ideig megállapította, hogy a bank pénztárában husz millió líra értékű hamis váltó van! Egyszerre adnak hírt két nagy bukásról is, amely sokkal válságosabb gazdasági bajokat idézett elő, mint az amalfii panama. Egy nagyvállalkozó s egy takarékpénztár bukott meg s velük együtt a tönk szélére jutott sok más vállalat s cég is. A hirtelen meggzdagodás, a telhetetlen kapzsiság vágya, amely minél többet fal annál telhetlenebb lesz, ezer és ezer egzisztenciát akasztott meg ismét; kivette a kenyeret a munkások ezreinek kezéből s növelte a szocializmus elkészesedését.

Hatvankét háza, több villája, köszönbányája, téglagyára, gőzfűrésztelepe és malatagyára volt Olmüben Fischer Móríc építővállalkozónak, tegnap még mindez az övé volt s ma megbukott. Összes aktíváját hat millió koronára teszik, a passzívá duplaja ennek. Bukásával Fischer sok más céget is magával rántott. A hitelezők moratóriumot adtak a tönkrement embernek.

A másik bukás Párisban történt. A Caisse Générale des Familles takarékpénztár jutott csödbe. Az intézetnél nyolcvanvölcz-ezer ember van takarékbetéttel érdekelve.

A társaságról már hetek óta kedvezőtlen hírek terjedtek el, de az igazgatóság kijelentette, hogy csak muló nehézségekről van szó. Nehány hitelező csődöt kért az intézet ellen, amelyet a kereskedelmi törvénysek el is rendelt. A tegnapi összehívott közgyűlésen Franciaország minden részéből tizezernél többen voltak jelen. A közgyűlés rendkívül viharos volt. Az intézet passzívája negyvenmillió frank, amelyvel szemben az aktíva alig halad meg tízmilliót. A közgyűlés elhatározta a csőd megnyitását, ezzel nem javul ugyan a betevők helyzete, de mégis eléri azt, hogy az intézet igazgatói ellen megindítsák a büntetőügy eljárást. A vezérigazgatók: két Odier, apa és fia. — Ujabb párisi irás jelenti, hogy a kereskedelmi bíróság a Caisse Générale des Familles ellen elrendelte a csődöt.

A krasznahorkai mumia.

A krasznahorkai vártemplom sekrestyéjében fekete selyemből készült, gyöngyökkel kivart aranyos ruha van kikészítve, hogy felöltöztessék vele egy az életben sokat szenvedett asszony kétszáz év óta épen maradt tetemét. Akikről e sorokban van szó van, azokat jól ismerjük koszosz irónk regényéből: a löcsei fehér asszonyból. Gróf Andrássy István vitéz generálisról följegyezte a krónika is, valamint Jókai említett regényéből is tudjuk, hogy életét a fehér asszony szerelme édesítette meg. A generális

felesége: Serédy Zsófia grófnő, e miatt sokat szenvedett és földi buja ellen Istennél keresett vigasztalást. Jámorsága és istenfellelme közismeretű volt. Kétszáz esztendeje, hogy meghalt s hogy testét a krasznahorkai várnak ugynevezett „doboló bástya”-ja alá temették, amely a templom tövében van fölépítve.

A boldogtalan asszony vallásos buzgóságát azzal jutalmazta meg az Ég, hogy földi porhüvelyét mindmáig épen megőrizte az enyészettől. A mikor a bástya alját 1840 ben fölbontották, meglepetve látták, hogy Serédy Zsófia grófnő holtteste teljesen megkövesült s a fölözslásnak semmi jele sincs rajta. Hozzáértő tudósok ezt a várhegy mésztartalmu földjének tulajdonítják. A grófnő holttestét gr. Andrássy György üvegkoporsóba tette s a vártemplom sekrestyéjében helyeztette el, elrendelte továbbá, hogy a grófnő lelki üdvösségéért halála évfordulóján, Kisasszony napján szeptember 8-án évről-évre bucsu tartassék. A teljes épsében maradt holttestet Andrássy György gróf kegyeletes rendelkezéséhez híven husz évenként pompás új fekete selyem ruhába öltöztetik, ami annival könnyebb, mert a test formái sem változtak semmit. Pár nap múlva jár le a legutóbbi husz évi terminus s akkor nagy ünnepséggel fogják megtartani a felöltöztetést.

Költői gondolat, hogy amíg a fehér asszony, akivel ura szívet megosztania kellett, régóta elporladt s porát szertehordta a szél, addig a szerencsétlen elhagyott szép asszony földi részei ma is változatlan épségükben megmaradtak. Kedves, finom gondolatokat válthat ki ez a körülmény valamely avatott pennából, amely keresve sem található ennél szebb, halásabb, poétikusabb tárgyat a megírásra. Turistáinknak pedig figyelmébe ajánljuk, hogy ha a krasznahorkai vár felé visz utjuk, el ne mulaszsanak betekinteni az ősi várkapolna sekrestyéjébe, ahol gyönyörű fekete selyemruhába öltöztetve aranyszőnyegekkel kivert díszes üvegkoporsóban aluszsa örök álmait egy boldogtalan asszony.

CSARNOK.

Vaterloo.

Eckmann—Chatrián elbeszélése után fordította: ifjabb Móríc Pál.

Vigan lépegettem az öregeim után. Micsoda kedves látvány volt az ajtóból nézve. . . Már a nagy piros virágos leveses tál az asztalon párolgott. A jó erős, fűszerszámos huslevestől illatozott a levegő. A sült tészta maglyásan volt a nagy tálban egymásra rakva. Két palack bor, kristályként ragyogó poharak és tányérok hivogattak még a fehér abroszszal borított asztalhoz. Adjunk hátát az Urnak, hogy annyira gondoskodik a gyermekeiről.

Katiczának a kedves arca egész kipirult a tűzhely mellett. Boldog, elégedett örömben ragyogtak a fehér fogai a mosolygó piros ajkai közül. A terített asztal mellett feledtük a jövőt illető gondjainkat.

Oly jól, oly vidáman éreztük magunkat, mintha a földi siralomvölgyben minden a legjobb rendben folyna.

Csak később, a kávénál fogott el bennünket némi szomoróság. Szinte öntudatlanul gondolkoztunk el mindnyájan. Előbb senki sem akart a politikával hozakodni elő, most pedig egész váratlanul Grédi néni kérdezte, hogy mi az újság? Goulden ur aztán

elő is adta, hogy a császár a békét akarja, csak szükségből szervezi a védelmet, nehogy az ellenség még olyat gondoljon, hogy talán meg tölünk tölük. Továbbá azt is mondotta Goulden ur, hogy még a rossz indulatu szövetségesek is aligha mernek ránk támadni és ide a hazánkba toladokni, hisz utóvégre Ferencz császár bármily szivtelen is, arra talán még sem képes, hogy a vőjét, a saját lányát és az unokáját másodsor is romlásba hozza.

Ez már természet ellenes volna; de meg azután az egész nemzet tömegestől támadna fel, midőn látna, hogy veszélyben a haza. Ez már nem a zsoldos katonaság háboruja, hanem az egész franciaia nemzet harcra volna az elnyomók ellen. Mindezek talán megis csak gondolkodóba ejtik a szövetséges hatalmakat és így tovább . . .

Még sok egyébmást is mondott, de a mire már nem emlékezem vissza. Grédi anyó szó nélkül hallgatta a beszédét. Majd felállott és a szekrényből, egy dobozból szürke papírost keresett elő. Goulden urnak nyujtotta, mondván:

— Olvassa csak kérem! E fajta irással van árasztva el az egész vidék. Hozzám Diemer urtól került a papíros. Ebből majd láthatja, hogy vajon oly biztos-e az a béke?

(Folyt köv.)

Nyiltter.

Foulard selyem

legválasztékosabb színárnyalatokban, elérhetetlen választékban, ugyancsak fekete, fehér és színes selyem, jótállással. Követlen eladás magán személyeknek, egyes ruhákra szükséges mennyiség, bérmentesen, vámköltség nélkül házhoz szállítva. Elismerő levelek ezerszámra. Minták azonnal. Sveicba 25 fl. levélb. kell. (2)

Union selyemszövőgyár

Adolf Grieder & Cie Zürich (Schweic.)

kir. udv. szállítók.

Eladási hirdetmény.

Alulírott bérlő társaság ezennel közöhirre teszi, hogy a Debreczen sz. kir. város tulajdonát képező s a társaság által bérelt „Arany Bika” szállodai, vendéglői és kávéházi összes berendezések és felszerelések: angol rézágak, ágyneműek, székek, szekrények, asztalok, szalon garnitúrák, szőnyegek, függönyök, tükrök, fogasok, a vendéglői felszerelés; a kávéházi berendezés: márvány asztalok székek, tükrök, pénztár, jégsekreányek.

billiárd asztalok

szabad kézből akár csoportonként, akár darabonként az üzlet felosztása miatt rendkívül olcsó áron eladatnak.

Az eladó ingóságok leltára, valamint az eladási feltételek Debreczenben az „ARANY BIKA” szálloda irodai helyiségében bármikor megtekinthetők és megszereshetők.

Nyári ruhák, batistok, zefrek,
áttört kelmék, picket mellények

tisztítását

kifogástalanul teljesíti
Hrabéczy Antal
ruhafestő és vegyészeti
tisztító intézete

Debreczen

Széchenyi utca 42.

1482—1902 tksz.

Arverési hirdetmény kivonat.

A p.-ladányi kir. jbiróság mint telek-könyvi hatóság közhírré teszi, hogy a Kir. Kincstár végrehajthatónak Katona László és társai végrehajtást szenvedő elleni 55 kor. 44 fl. tőkekövetelés és jár. iránti végrehaj-tási ügyében a debr. kir. tvszék. (a p.-ladá-nyi kir. jbiróság) területén levő Nádudvar községben fekvő a nádudvari 2620 sz. tjkv-ben 1046/c. és 2294/b. hrsza. felvett ingatlanokra 966 kor. illetve 62 kor.-ban ezennel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fentebb megjelölt ingatlan az 1902. é. aug. 11-én d. e. 11 óra-kor Nádudvar közseg házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltá-si áron alul is eladatni fognak. Árverezni szandékozók tartoznak az ingatlanok becs-arának 10%-át vagyis 96 k. 60 fl. illetve 6 k. 20 flt készpénzben, vagy az 1881 LX. te. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. é. nov. 1-én 3333. sz. a. kelt igazsügymin rendelet 8 §-ában kijelölt óva-dekkes értékpapirban a ki-üldött kezéhez letenni, avagy 1881 LX. te. 170 §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előle-ges elhelyezéséről kiállított szabályszerű el-ösmervényt átszolgáltatni.

Kelt P.-Ladányban, 1902. é. máj. 9-én.

A p. lapányi kir. járásbíróóság mint te-lekkönyvi hatóság.

Dr. Tikos kir. alj. bíró.

Szép bajusz nyerhető rövid időn a híres „Hajdusági pedró” használata által. Egy do-boz 40 fl. Kapható Debreczenben **Tóth Béla** gyógyszerertárában, valamint a készítő **Grósz Nagy Ferencz** gyógyszerésznél H.-Szoboszlón

Denaturált szesz a legerősebb 1 l. üveg nélkül 20 kr. Kapható Czeglédy és Polgárnál.

A halápon 25 hold föld, mely cukorrépának is alkalmas, közel az állomás rakodóhoz, eladó. Czim a kiadó hivatalbsn.

A köntöskertben 1 és félnyilas szőlő új eserepes pajtával eladó. Czim a kiadóban.

Premier kerékpár 1902.

Legidősebb és kipróbáltabb jelű.

Modern finom kiállítás.

Katalogus ingyen.

Katalogus ingyen.

Premier-Werkes, Eger (Csehország.)

1484 - 1902 tkvsz.

Arverési hirdetmény kivonat.

A p. ladányi kir. járásbíróóság mint te-lekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a Kir. Kincstár végrehajthatónak Kiss Gáspár és társai végrehajtást szenvedő elleni 27 kor. 62 fl. tőkekövetelés és jár. iránti végrehaj-tási ügyében a debr. kir. tvszék (a p. ladá-nyi kir. jbiróság) területén levő Nádudvar községben fekvő a nádudvari 839 számú tjkvben 937 hrsz. ingatlanra az árverést 710 kor.-ban ezennel megállapított kikiál-tási árban az árverést elrendelte és hogy a fentebb megjelölt ingatlanok az 1902. é. aug. 11-én d. u. 3 órakor Nádudvar község házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladatni fog. Árverezni szandékozók tartoznak az in-gatlan becsarának 10%-át vagyis 71 koronát készpénzben vagy az 1881. LX. te. 42 §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881 é. nov. hó 1-én 3333. sz. a. kelt ig-miniszt. rendelet 8 §-ában kijelölt óvadék-kepes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni avagy az 1881. LX. te. 170. §-a ér-telmében a bánatpénznek a bíróságnál elő-leges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elősmervényt átszolgáltatni.

Kir. járásbíróóság mint tkvi hatóság Püspök-Ladányban 1902. é. máj. 9-én.

Dr. Tikos kir. aljárásbíró.

Az általam legpontosabban összeállított és tekintélyes orvosok által aján-lott és jónak talált vegytiszta

SÓSBORSZESZ

mely már eddig is nagy elterjedtségnek örvend, kapható minden fűszer-üzletben, valamint gyógyszerertáramban.

Ara egy kis üvegnek 45 kr., nagy üvegnek 90 kr.
≡ Vidéki megrendelések pontosan teljesítettek. ≡

Használati utasítással ellátott könyvecske minden üveggel ingyen adatik.

Tóth Béla gyógyszerertára és illatszerraktára
DEBRECZENBEN (Tisza palota.)

Nyomatott Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában Debreczen, a főpostáival szemben.